

LBRIS

We know
books

NARCIS DORIN ION

**REGINA MARIA
A ROMÂNIEI
DIN VIAȚĂ ÎN
ETERNITATE**

**Onești
Editura Magic Print
2025**

„Gara Regală, drapată în largi văluri violet cardinal,
primește cortegiul funebru”.

CUPRINS

Cuvânt-înainte	5
O PRINȚESĂ BRITANICĂ LA CURTEA REGALĂ A ROMÂNIEI (1893)	11
Între dorul de mamă și drumul spre noua țară	12
Un scurt popas la Viena	16
Un portret princiar... diplomatic	18
Sosirea în România – 23 ianuarie/3 februarie 1893	20
La Mitropolie	26
Actul comemorativ	28
La Palatul Regal	29
O lume nouă... ..	32
Și o sarcină... dificilă	37
Gândul la Coburg	40
Viața la Curte	41
Nändchen, soțul iubit.....	43
Griji domestice	46
„Din nou în toane proaste”	51
Zile capricioase	54
Casa Pădurii și Cotrocenii	60
„O viață plictisitoare”	64
Cochetărie princiară	67
Inundații, vizite și curse	70

Asistând la parada de 10 Mai	73
O vizită de neuitat la Mănăstirea Cernica	77
Indispoziții firești	79
Cadoul bătrânului episcop	82
Un soț grijuliu.....	83
... și dilemele despre copil.....	85
Zile fericite la Sinaia	87
PRINCIPESA MARIA – MAMĂ PENTRU ÎNTÂIA OARĂ.....	93
Dispute privind medicii.....	94
Nașterea moștenitorului Tronului.....	96
Țara și lumea află marea veste	98
Un botez princiar la Castelul Peleş.....	103
O mămă fericită.....	108
... în dispută cu Suveranul	112
MARIA A ROMÂNIEI. PRINCIPESĂ ȘI REGINĂ PASIONATĂ DE ARTE	115
Portrete în timp	116
Pictura – pasiune princiară și regală.....	121
Pasiunea pentru pirogravură	133
Principesa Maria și designul de mobilier.....	135
Florile și grădinile reginei.....	139
Arhitectura și decorația interioară.....	156
Regina Maria – pasionată colecționară de artă	171
Pasiunea pentru fotografie.....	176
Muzica – o pasiune a reginei Maria.....	186

Teatrul și filmul – bucuriile reginei Maria	197
REGINA MARIA ÎN VREMEA MARELUI RĂZBOI (1916-1918).....	203
De la Cotroceni la Buftea	205
„Moartea s-a furișat în casa mea”	208
În misiune printre nevoiași	213
Spre Iași, pe drumul pribegiei.....	216
O regină în căutarea unui acoperiș	220
Pe front și în spitalele de campanie.....	228
Coșofenești – centrul spitalelor „Regina Maria”	237
O vară la Domeniul Coroanei din Bicz	244
Revederea unui bun prieten – Joe Boyle	251
Politică, drame și... aniversări triste.....	253
Locul ipotetic al unei „case de vis”	259
Din Iași spre Bucureștii eliberați	262
Regina-soldat evocată în ceasul despărțirii.....	264
REGINA MARIA ȘI „CĂSĂTORIA” ILEGALĂ A PRINCIPELUI MOȘTENITOR CAROL	267
Dispariția... moștenitorului Tronului	267
Scrisori către familie	268
Zile de durere.....	271
Percepții politice ale dezertării principelui	276
Consiliul generalilor analizează dezertarea principelui.....	287
Întâlnirile unei mame disperate.....	289

„Pedeapsa” regelui: „arestul” de la Mănăstirea Horaița	293
Decizii părintești	298
„Arestul” de la mănăstirea Horaița (11 septembrie – 29 octombrie 1918).....	300
Raportul generalului Râmniceanu	304
Întâlniri cu părinții.....	309
Misiunea și raportul generalului Mărdărescu	316
O aniversare tristă.....	319
„SOACRA BALCANILOR”. REGINA MARIA ȘI CĂSĂTORIA PRINCIPESEI ELISABETA.....	323
Trei întâlniri cu... viitorul logodnic.....	323
George, Diadohul Greciei.....	326
Logodnă princiară la castelul Pelușor	327
Grijile unui părinte	334
Oaspeți din Grecia și cadouri din... România.....	338
Zile cu emoții... ..	344
Un portret psihologic... matern	347
Ziua cea mare – pregătiri, toalete... ..	352
Căsătoria civilă... ..	354
Cununia religioasă	356
Ceremoniile de la Palatul Regal.....	360
Două portrete... materne, la 30 și 38 de ani	370
REGINA MARIA ÎN DIALOG EPISTOLAR CU CAROL CARAIMAN, FIUL RĂTĂCITOR (1925-1930).....	373

„Am renunțat de bună voie”	373
Carol Caraiman în exil la Paris	378
„Fii un fiu bun și loial”	382
„Tu ai cerut să renunți”	389
„Va veni și vremea mea”	395
O bunică îndepărtată de nepot.....	400
„Până acum nimeni nu m-a ignorat”	409
„Ai vrut să fii mai puternic decât soarta”	415
REGINA MARIA – REGELE CAROL AL II-LEA. O RELAȚIE COMPLICATĂ (1930-1938).....	421
„Ce să mai spun și eu!”	422
O regină izolată	426
„Trebuie să mă apăr”	432
„A venit vremea să mă odihnesc”	437
„O furtună ce se stăpânește cu greu”	441
„Cinstește pe tatăl și pe mama ta!”	451
„Ce blestem apasă pe capul acestui băiat”	457
Gânduri răzlețe.....	463
„Lasă-mi Casa în pace”	469
Gânduri din sanatoriu	473
Aceste scrisori nu-ți vor fi trimise niciodată.....	478
REGINA MARIA – DIN VIAȚĂ ÎN ETERNITATE	481
O ultimă dorință	486
Revenirea acasă.....	492
Sfârșitul.....	496

Deschiderea Testamentului	503
O veste de necrezut	506
Țara află trista știre	508
Condoleanțele autorităților și guvernului român ...	511
Omagiul presei europene	512
Condoleanțele corpului diplomatic	525
Pregătiri de înmormântare	529
Depunerea sicriului la Castelul Peleş	531
Pelerinajul sinaioșilor	534
Dezbateri între frați	538
Reunirea membrilor Familiei regale	540
Ultima slujbe religioase la Castelul Peleş – 21 iulie 1938	545
Ceremonia de la Palatul Cotroceni	548
Un omagiu la Palatul Regal	563
Ultimul drum în Capitală	571
Drumul spre Curtea de Argeş	584
La necropola regală	592
Parastas regal la Castelul Peleş	601
REGINA MARIA ÎN AMINTIREA CONTEMPORANILOR	603
„O icoană de umanitate superioară”	603
Cea mai strălucită dintre regine	608
Un înger păzitor	610
O figură legendară	612
„Adevărata Doamnă a Crucii”	614

„Neobosită, eroică și surâzătoare”	615
„S-a frânt trupul, dar nu și sufletul”	618
„A fost o regină vitează...”	624
„Regina întregirii”	628
„Regină-Întrupare a suferinții”	631
„Regina războiului”	634
„Regina Maria și lumea britanică”	638
„Regina noastră”	641
„Închinare Reginei Maria”	642
„Podoaba României”	644
„Am pierdut o mare Regină”	648
„Cărțile Reginei Maria”	652
„Regina Maria – memorialistă”	656
„Moartea scriitoarei”	659
„Vă deschid inima și brațele Mele”	661
„Sufletul și durerea unei națiuni”	663
NOTE	667
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	763
DESPRE AUTOR	789
FILE DE ALBUM	798

O PRINȚESĂ BRITANICĂ LA CURTEA REGALĂ A ROMÂNIEI (1893)

Sosită în Regatul României la vârsta de 17 ani și trei luni, tânăra principesă Maria de Saxa-Coburg și Gotha se va despărți cu greu de familie, iar adaptarea în noua țară – unde își va petrece următorii 45 de ani – nu va fi deloc ușoară. După căsătoria cu principele moștenitor al României, Ferdinand de Hohenzollern, petrecută în 29 decembrie 1892/10 ianuarie 1893, la castelul părinților mirelui din Sigmaringen, a urmat drumul spre noua patrie de la gurile Dunării. Întrebându-se dacă era oare „îndrăgostită de soțul ei când s-au căsătorit”, Maria răspundea – într-o carte nedestinată tiparului – că „era îndrăgostită de dragoste și el era îndrăgostit nebunește de ea”⁴. „Firea ei generoasă, doritoare și plină de ardoare era pregătită – nu! – tânjea să îi ofere la schimb tot ce putea” – scria regina, la maturitate, adăugând că „așa s-a oferit pe sine și încrederea sa, credința sa, speranțele și întreaga ei dorință de frumusețe, fericire și deschidere spre aventura vieții”⁵.

Încercând să prezinte lucrurile în mod echilibrat, regina de mai târziu avea să noteze că „nu a fost nici vina ei, nici vina soțului ei dacă dezamăgirile au urmat imediat după”, oferind detalii despre relația care nu a funcționat așa cum trebuie: „La început, tânăra soție s-a așteptat ca soțul ei să

o ghideze, să o ajute și să o protejeze. La rândul său, ea era dornică să îl susțină, să creadă în el, să și-l facă erou. Plină de iluzii, dorințe, speranțe și curaj, ea visa la o relație minunată, scaldată într-o iubire care să-i miște sufletul, visa la o întovărire în care bucuria și durerea să fie împărtășite în deplină înțelegere. Evident, nu a găsit nimic din toate acestea⁶. Cu sinceritate, Maria recunoaște că „foarte repede a descoperit că se căsătorise cu un băiat timorat și terorizat, care avea totuși o concepție foarte germană despre rolul femeii față de bărbatul ei”, ceea ce a făcut că „el i-a iubit trupul și i-a înfometat sufletul, lăsând-o să se zbată singură spre lumină și adevăr, fără nici cel mai mic ajutor”⁷.

Între dorul de mamă și drumul spre noua țară

Corespondența, încă inedită în limba română, dintre Maria și mama sa ne arată nu doar gândurile cele mai intime ale unei adolescente ce pășea într-o lume total diferită de cea în care crescuse până atunci, ci și modul în care nepoata reginei Victoria a Regatului Unit percepea o societate ce i-a părut, multă vreme, străină. În anii Marelui Război, regina avea să-și amintească sosirea în noua țară și acomodarea deloc ușoară cu românii: „Foarte tânără am venit printre ei, abia împlinisem șaptesprezece ani și am părăsit un cămin pe care îl iubeam și toate chipurile dragi din vremea copilăriei. Întâi nu a fost ușor – a trebuit să-mi urmez drumul în inimi străine, să mă obișnuiesc cu chipuri străine, cu obiceiuri străine, cu o limbă străină – și au trecut foarte mulți ani până am simțit că sunt acasă”⁸.

În memoriile nepublicate, și tocmai de aceea de o sinceritate dezarmantă, regina Maria recunoștea că „visase la o viață plină de romantism, frumusețe, libertate, în mijlocul

unui popor simplu, eroid și loial, precum cele din legendele pe care le citise cu plăcere”, dar viața o dusesse într-o realitate total diferită și „în locul acestei viziuni pe deplin fermecătoare, ea s-a trezit aruncată într-o țară aflată în chinurile facerii unei noi civilizații, o țară care se descotorosise de orice romantism fără a-și fi însușit încă perfecțiunea civilizațiilor cu care ea fusese obișnuită”. „Am fost crescută de o mamă care avea o personalitate formidabilă, dar care era potrivnică până și cuvântului «feminism»” – scria Maria despre caracterul mamei sale, care și-a pus amprenta și asupra educației spartane pe care a primit-o: „Ideile, idealurile și concepțiile ei morale erau cele ale epocii sale. M-a educat sever și apoi mi-a dat drumul în lume fiind o mică idioată inocentă, plină de idei total false despre viață. M-a lăsat să plec singură într-o țară îndepărtată, complet nepregătită, să înot sau să mă înec”¹⁰.

Despărțirea de mama sa – marea ducesă Maria Alexandrovna a Rusiei (1853-1920), unica fiică a țarului Alexandru al II-lea al tuturor rușilor, devenită, prin căsătoria cu Alfred de Edinburg, al doilea fiu al reginei Victoria a Regatului Unit, ducesă de Edinburg și, mai târziu, de Coburg – a fost extrem de dureroasă pentru adolescența Maria, după cum o mărturisește în *Povestea vieții mele*: „Dar timp de multe luni după aceea, când eram sfâșiată de singurătate și de dorul de-acasă, în acea țară îndepărtată, vedenia chipului mamei, ud de lacrimi și zămbindu-mi înviorător, pe când furișa o privire prin deschizătura ușii, răsărea neconținut în minte, umplându-mă de o durere fără seamăn și de un dor nespus, astfel încât trebuia uneori să-mi înăbuș gura în perne ca să nu strig, cu desnădejde și cu jale, mamă... mamă... mamă...!

Dar mama nu mai era lângă mine, scumpul ei obraz rotund, lucind de umezeala lacrimilor, nu mai putea să-mi zâmbească înviorător; o lăsasem în urma mea, împreună cu tot ce alcătuisese vechiul cămin... Mama... Mama..."¹¹.

Aflată la castelul înaintașilor principelui Ferdinand, din Sigmaringen (Germania), tânăra Maria se adresa, în 16 ianuarie 1893, preaiubitei sale mame, exprimându-și nu doar dorul de familie (mama, tatăl, fratele Alfred și cele trei surori: Victoria-Melita, Alexandra și Beatrice), ci și impresia că i se părea „atât de straniu să fii cu desăvârșire independent”, simțindu-se uneori „cam pierdută”¹². La Sigmaringen, tânăra pereche venise de la Krauchenwies, o altă reședință a familiei Hohenzollern, unde își petrecuseră luna de miere și pe care o părăsiseră „nu fără părere de rău”, pentru a se instala în „vechile camere” ale marelui castel de pe malul Dunării.

Prezența alături de soț nu pare să scadă dorul de familie al adolescentei plecată de la Coburg. „Îmi este foarte dor de voi” – mărturisește Maria, adăugând: „Tot timpul mă aștept să vă văd venind”. Chiar și așa, principesa încearcă să se întezeze în modul de viață al familiei soțului său, care o invită la „o bună plimbare cu sania”, unde, din cauza unui frig groaznic, „fața mi-a înghețat deși mi-o acoperisem cu un bașlic”. Se amuză, în schimb, cu Nando de faptul că „Regele [Carol I] nu dorea să iasă pentru că pălăria i-a căzut pe nas și l-a rănit, și a fost de părere că frigul îi face rău”, prilej de reflecție sarcastică și pentru „Mătușa Antoinette” – infanta Antonia a Portugaliei, mama principelui Ferdinand, deci soacra Mariei – care „a spus că el este un *delicat*”. În aceeași zi are parte și de o serenadă a „orchestrei

satului”, care a interpretat „frumoase marșuri și valsuri ale unor compozitori neștiuți”.

Dorul de familia britanică apare și în momentul în care, cu o zi înainte, la castelul Krauchenwies, îi avusese invitați la ceai pe colonelul Howard și pe Lady Monson, care o însoțeau pe tânăra Maria în călătoria spre țară și cărora aceasta le-a „arătat camerele așa încât să i le poată descrie Bunicii”. Bunica-regină, căreia Maria îi scrisese chiar în acea zi „o lungă scrisoare”, în care spera „să nu fi făcut prea multe greșeli pentru că nu am avut pe nimeni care să mi le corecteze”. Regina Victoria trebuia să aibă, în mod direct, vești despre nepoata sa, a cărei logodnă o negociase, în toamna anului 1892, la Londra, chiar cu primul rege al României, unchiul pornit în peșit pentru nepotul și moștenitorul său Ferdinand. Relația dintre cei doi este una foarte apropiată, Nando fiind permanent supus capriciilor unchiului autoritar și neîndrăznind să îi iasă din cuvânt. În anul maturității, Maria mărturisea că „o vreme, a încercat să și transforme partenerul de viață în personajul pe care și-l imaginase”, dar „nu a avut sorți de izbândă, fiindcă nu era suficientă însușește în el pentru a se opune circumstanțelor sale”, ceea ce a făcut-o să renunțe la idee și să rămână „pentru o perioadă, plină de resentimente amestecate cu acea lipsă tinerească de indulgență și răbdare față de slăbiciunea altei persoane”¹³.

Chiar dacă intrase într-o altă familie, gândul tinerei principese rămâne tot la Coburg, unde familia sa se întorcea în curând, dintr-o călătorie la Darmstadt, și unde ar fi fost „foarte fericită” să li se alăture. Îi era dor și de Ducky – Victoria-Melita, sora de care a fost cea mai apropiată – și spera ca aceasta „să nu fie prea tristă când se întoarce la

Coburg” și nu o va mai găsi în căminul adolescenței lor. „Într-un fel, cu greu îmi pot închipui că sunt căsătorită și mi se pare că abia ce m-am despărțit de voi toți” – mărturisește tânăra soție, trimitând „dragostea mea Tatei, surorilor și lui Fräulein Passavant și un sărut Vouă, dragă Mamă”.

Un scurt popas la Viena

Cinci zile mai târziu, tânăra pereche princiară ajunge la Viena, de unde, în 21 ianuarie / 2 februarie 1893, îi scrie mamei sale, mărturisindu-i, a câta oară?, durerea de a fi despărțită de familia sa: „Ce groaznic a fost să mă despart de Coburg, nu îndrăznesc să mă gândesc la asta pentru că aș izbucni în plâns, una peste alta, m-am purtat ca un copil groaznic și am plâns aproape tot drumul până la München, încât ochii mi se unflaseră, iar după cină m-am grăbit să merg la culcare”¹⁴. La München, principii moștenitori au fost cazați, în noaptea de 19/20 ianuarie 1893, la Hotelul Bavaria¹⁵. O bucurie era prezența fratelui Alfred, care se afla „într-o excelentă bună-dispoziție și pălăvrăgea ca niciodată”. A doua zi, 20 ianuarie, împreună cu Nando, a „ieșit puțin la cumpărături”, apoi a „luat micul dejun împreună cu Alfred și cu Fräulein și după aceea din nou pe drum”. Călătoria cu trenul, spre Viena, o trimite pe Missy tot cu gândul la cei dragi de la Coburg: „În tren am dormit o bună bucată de timp, ceea ce a fost chiar reconfortant întrucât mă simțeam cumplit de tristă, mai ales când mă gândeam la voi, dragă Mamă! Îmi lipsiți cu fiecare pas și îmi dau seama cât de dependentă eram de Voi”.

La sosirea în capitala Imperiului Austro-Ungar, tânăra pereche princiară a fost întâmpinată „de câțiva români, doamne și domni”, doamnele fiind „foarte elegante” și

având „buclete dintre cele mai frumoase”. Primirea oficială a fost consemnată în „Monitorul Oficial al României”, de unde o redăm, în limbajul epocii: „La orele 9/10 sera, Auguștii călători sosesc la Viena, unde sunt întâmpinați, pe peronul gării, de D. Emil Ghica, ministrul Țerei, împreună cu do[a]mna Ghica și tot personalul Legațiunii cu do[a]mnele, precum și de D. de Lindheim, consul general al Țerei, cu do[a]mna; D. vice-consul Arnold; D. Duca, directorul general al Căilor Ferate Române; D-nii oficiali și studenți ce-și fac studiile la Viena și alte multe perso[a]ne de distincțiune ale coloniei române. D. Ghica, dupe ce prezintă, în salo[a]nele Împerătesci de la gară, perso[a]nele prezente și dupe ce Altețele Lor Regale primiră numero[a]se și frumo[a]se buchete oferite de do[a]mne, bine-voiră a Se întreține în mod afabil cu to[a]te perso[a]nele, apoi Se urcară în trăsură spre a merge la Hotelul Imperial, unde erau pregătite apartamentele”¹⁶.

Deși dimineața, în ziua de joi, 21 ianuarie 1893, cei doi ar fi dorit să meargă „la cumpărături”, nu au reușit, pentru că „fiind zi de sărbătoare, toate marile magazine erau închise”. În aceste condiții, timpul a fost rezervat unor vizite pe care i le prezintă ducesei de Edinburgh: „Am văzut-o și pe mătușa Clemetine, care mi-a arătat toată prietenia [fr.], am mai văzut-o și pe prințesa moștenitoare [Stephanie de Belgia – n.n.], care era foarte elegantă și foarte frumoasă, și cu toții au fost foarte cordiali și binevoitori”. La ora 2 după amiaza, Nando și Missy au primit, la hotelul unde erau cazați, chiar vizita împăratului Franz Joseph, care seara i-a invitat la un „mare dineu”, pe care Maria îl socotește „cam groaznic, dar trecem și peste asta”. Dineul era programat la ora șase, iar după aceea

tinerii căsătoriți au trebuit să meargă la Operă, unde au urmărit *Lohengrin*, cu regretul că „din păcate, Van Dyck nu cântă în seara asta”.

Ca și cum nu ar fi fost suficient, Nando și Missy au parte și de o cină oficială dată de ministrul nostru la Viena. „Cina la români a decurs foarte bine, am stat foarte aproape unii de ceilalți, pe scaune foarte joase, însă cu toții au fost foarte plăcuți” – îi scria Maria mamei sale, apreciind că „bătrânul [Emil] Ghika pare o broască bătrână și merge ca o rață, dar e foarte amabil și e ușor să te bagi pe sub pielea lui”. Tot acest program oficial încărcat pare să o epuizeze pe Missy, după propria-i mărturisire: „Acum mă simt bine din nou și nădăjuiesc că nu va reveni toată această agitație, e cam *epuizant* [germ.] și trebuie să spun că sunt foarte mulțumită când, în cele din urmă, mă pot băga în pat”. O consolează și o ajută, desigur, faptul că „Nando este extrem de drăguț și are multă grijă de mine”.

Un portret princiar... diplomatic

În ianuarie 1933, la împlinirea a patruzeci de ani de la sosirea în țară a principesei Maria, ziarul „Universul” publica largi extrase dintr-un articol scris de A. Meulemans în „Revista diplomatică” din 1893, în care autorul încerca să surprindă calitățile tinerei aristocrate sosite pe meleagurile noastre: „Principesa Maria, deși nu are mai mult de 18 ani, totuși este înzestrată cu un caracter hotărât și o voință energetică. Ea justifică printr-aceasta origina sa de strănepoată a împăratului Nicolae; pentru aceea, principesele verișoarele sale îi dau câteodată porecla de *Mică Rusoaică*, de care A.S. niciodată nu se supără. Născută la 17/29 Octombrie 1875 la Eastwell, între

Douvres și Londra, în comitatul de Kent, Principesa Maria-Alexandra-Victoria a Mării Britanii și Irlandei este de talie de mijloc, cu o menținere grațioasă și cu o privire dulce, lină și serioasă. Unind în persoana sa tot ceea ce tipul britanic are mai simpatice cu tot ceea ce tipul moscovit are mai expresiv, Principesa Maria face o figură foarte plăcută lângă Principele Ferdinand, unde sub soarele și lumina Orientului oamenii și femeile profesează cultul frumosului.

A.S. nu prea e *mondaine* (iubitoare de petrecerile vieții elegante), căci a dobândit o educație cam severă; îi place mai mult a trăi în intimitate cu frumoasele arte, cărora își devotează cu ardoare tot timpul de care poate dispune; predilecție de care s-ar putea plânge A.S. Principele Ferdinand dacă n-ar fi și A.S. un iubitor de muzică pasionat; pe lângă muzică, A.S. Principesa Maria iubește mai cu seamă pictura, pentru care are cea mai preferabilă dispozițiune. Fiind înzestrată cu daruri naturale pe care nimeni nu le poate dobândi prin educațiune, A.S. simte multă plăcere ca să manieze paleta care, prin secrete alintăți, o pune în comunicațiune de spirit cu maeștrii artel. Prin farmecul persoanei sale, prin calitățile inimei și ale spiritului său, ca și prin augusta Sa descendență, A.S. promite să fie demna moștenitoare a Carmenei Silva; mai cu seamă că A.S. n-a neglijat nimic pentru a cultiva cea mai inteligentă mlădioasă și acele aptitudini variate, iar natura a înzestrat-o cu daruri superioare pentru a învăța cu înlesnire tot ce a voit să știe. Într-adevăr, putem zice, fără a exagera, că A.S. jucându-se a învățat cea mai mare din limbile europene și a dobândit toate acele cunoștințe atât de grele și de variate cu o înlesnire cum rar se întâmplă la o femeie.